

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 3. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 80'—, — Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo: Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 6. Opis se pošilja uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopi si ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju pusti. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

Rumeni med seboj.

Vedno glasnejši so glasovi, ki izražajo neizogibnost izbruha vojne med Japonci in Kitajci.

Vzroki vojne nevarnosti tiče v nenasilnosti Japonske, ki na vsak način hoče da si osvoje dele Kitajske s pomembnejšimi pristanišči, da bi s tem zagotovila hegemonijo v vzhodni Aziji in pomnoži svojo moč v Tihem oceanu, da bi se mogla enkrat pomeriti z Zedinjenimi državami katerim Japonska tudi ni bogve kako naklonjena.

Povod za izvedbo teh velikanskih načrtov se pri znani japonski zahtevnosti, zvišanosti in nevišnosti kaj kmalu najde. In res povod za poseg v kitajsko razmere je bil dan z dogodki v Nankingu, ki seveda niso nič kaj posebnega.

Nanking je bil tabor južnokitajskih revolucionarjev, ki so se puntili proti predsedniku Juanšikaju. General Cankun je bil poverjen z nalogo osvojit tabor revolucionarjev. To se je tudi zgodilo. Da se maščuje nad revolucionarji, je general svojim vojakom dovolil, da so malo poparali po mestu in pri tej priliki so bili ubiti tudi trije mali japonski trgovci — baie preoblečeni japonski častniki, ki so šuntali republikance.

Ta čin je pomenjal razžalitev Japonske, ki je zahtevala zadoščenja in je v varstvo Japoncev poslala pred Nanking par vojnih ladij in ob enem poslala kitajski vladi noto, katero je pa kitajska vlada zavrnila, ker je bila preostara. Druga nota japonske vlade je bila milejša in Kitajsko je pripravljena zahtevam ugoditi.

Pa ne je Angleži, temveč tudi Zedinjene Države bi ne gledale mirno, če bi se hotela Japonska polastiti kakšnih mastnih kosov Kitajske, kajti s tem bi Japonska začela resno ogroževati nadvlado Zedinjenih Držav nad Tihim Oceanom. Japonci so se že sedaj napram Zedinjenim Državam zaradi Kalifornije precej ošabno; če bi na Kitajskem »zadeli«, bi bili še ošabnejši in — nevarnejši.

Če bi se Japonska ne ohladila, bi stali pred prav zanimivimi dogodki. Toda Japonska se menda ohlaja.

To vse pa Japonci ni pomirilo. Vedno in vedno še zahtevajo, da zasede Japonska Kitajsko. Javno mnenje je tako bolehalo, da si vlada ne more pomagati in zato oborožuje z vso naglico.

Rusija bi menda rada videla, da se Japonska zaplete v vojno, ker bi to v skladu s slabimi državnimi financami precej oškodovalo.

Ni pa gotovo, kako bi se japonska osnova posrečila, ker si Anglija ne želi, da bi Japonska zasedla kakšen del Kitajske, ker to bi privedlo Juanšikajo do padca; Juanšikaj je pa edin človek, ki se odrešuje Evropo od vzhodne krize na daljnim vzhodu.

Brez naslova.

Maribor 14. sept. 1913.

Mestni šolski svet v Mariboru nazivlja za šolski pouk obvezne otroke, ki stanujejo sicer v mestnem okrožju, kojih roditelji pa imajo drugod bivališča »šoli nepristojne« otroke ter zahteva zanje šolnino letnih 20 K in imenuje ta znesek »prispevek za učila«. Višje oblasti prenašajo to molče kljub temu, da pozna zakon samo za šolski pouk obvezne otroke in ne šoli pristojnih ali nepristojnih otrok, ki jih mora pri vseh okoliščinah sprejeti šola, kakor so vsolani. »Arbeiterwille« pozivlja roditelje ali njih namestnike, kojih otrok ne bi hoteli sprejeti ali bi zahtevali za nje šolnino, naj javljajo slučaje za nje šolnino, ništvo ali dež. poslancu sodruhu Horvateku, ter se sklicuje na razsodbo upravnega sodnega dvora, da se bo primoglo na ta način zakonu tudi v Mariboru do veljave.

Trezen človek posnema iz notice, da je vsem prebivalcem Maribora gospodarjenje magistratne klike do grla ogabno, izvzemši seveda pangermanov s suščinami se možgani in hirajočo hrbtenjačo, okolo najbolj zabitega in zatrapanega mariborskega lista ter da se javlja tukaj ubranost, ki utira pot popolnoma izpremenjenemu položaju v podravski metropoli. Vprašamo torej naše prvake in vodilne kroge: »Ste si li že v svesti, kako ogroben kapital bodete lahko izkovali iz položaja dandanes, če ga bodete izkoriščali v udrivet slovenskega življa v Mariboru? Kaj stališče bodete zavzemali v tej zadevi nasproti mestni šolski oblasti? — Ni dovolj, da nam ponemčujemo leto za leto na stotine otrok, ki se prelevljajo v najzagrizenejšo poturice — za to zahteva sedaj mestna klika še od glave 20 K! Se dogaja to z Vašo vednostjo? Ali mar celo brez Vaše vednosti?« Pribijamo še enkrat: Iz tega se mora kovati kapital za sloven. življe v Mariboru.

Istina je in neoporečno pripoznamo: Posamezniki žrtvujejo mnogo; zato trpe nekateri. A temu se bi na najpriprostejši način pomagalo. Zahtevamo, da se bodo pritežali najširši delavski sloji, ki so z 20 K najbolj prizadeti; v največji meri so to slov. proletarci. Slov. šolsko vprašanje mariborsko je platforma, na koji bomo lahko sestopili vsi. proletarci in aristokrati, naša masa bo prišla v tek in bo spravila voz političnih polomii. neuspehov ter raznih pehanj v pravo smer. Imamo nebroj društev v Mariboru! Ali se bo katero osokolilo? Na dejamo se, da bomo čitali v doglednem času navedilo in vabilo združenih mariborskih narodnih in političnih društev na veliko manifestacijsko zborovanje, z dnevnim redom: »Slovenci in slov. šolstvo v Mariboru«, na koje bodete povabili in bo spregovorila tudi masa — delavsko ljudstvo.

naš up in naša nada in ko bo ta zahtevala šolo, tedaj je nam ne bo zadržala nobena sila...

Ho! Štaterski Jože, daj, zgani se in kul železo, dokler je vroče! —r.

Turški sistem na koroških železnicah

Na Koroškem imamo le majhno številce postaj z dvojezičnimi napisi, pa še na teh postopajo s Slovenci nezasiščano; šikanirajo jih na vse možne načine in zasramujejo njihov jezik.

Ko smo pred par dnevi — bilo nas je več — zahtevali na postaji Bekštani, ki nosi dvojezičen napis, vozne listke v slovenskem jeziku, nas je uradnih nahrulil: »Ich versteh nichts slovensch«. Ko pa smo mu dali vedeti, da se bomo proti temu ravnanju pritožili, se nam je začel prav po nebeško rogati, dobrovedoč, da je vsaka pritožba proti nemško - nacionalnemu sistemu na državni železnici bob ob steno. Nemško - nacionalni uradnik si pač mislijo, da so poslani v slovenske kraje zato, da provocirajo slovensko prebivalstvo; in bolj ko se v tem dejanju izkažejo zmožne, tem hitreje avanzirajo.

Dan poznele se nam je pripetil enak dogodilaj na postaji »Brnca«; tudi ta postaja nosi nemški in slovenski napis. Uradnik nam je osorno zabrusil v obraz, da nam na slovensko zahtevno pod nobenim pogojem ne da listkov. Ko pa smo ga opozorili na predpise, je odvrnil, da nam pri najboljši volji ne more pomagati, ker ni zmožen slovenskega jezika. Nato pa nam je začel žugati, čeprav smo se popolnoma mirno obnašali. Dejal je, da je zato, ker smo večji nemščine, naša dolžnost, da govorimo nemško in da smatra to, ker smo zahtevali listke v svojem materinem jeziku, ki je na Koroškem deželni jezik, za čisto navadno provokacijo. Razume se, da vložimo proti temu postopanju pritožbo na ravnateljstvo c. kr. državnih železnic v Beljaku. K temu naj še dodamo, da so nekateri uradniki, oziroma uradnice, če veliko surovejši. Slovenca, ki se predzne zahtevati vozni listek v slovenskem jeziku, enostavno ozmerjajo, in če kaj ugovarja, pokliče policaj ali orožnike in ga postijo aretirati. Nemško - nacionalni uradniki so tudi za to sposobni, da grozijo slovenskim prebivalcem s kaznijo, če na postaji ne zatajijo svojega jezika. Širijo se tudi glasovi, da strašijo nekateri goropisani uradniki naokrog s tem, da vsak Slovenec, ki bi zaradi tega, ker v slovenskem jeziku ne dobi voznega listka, kar tako vstopil na vlak in ga zahteval od kondukterja, zapade kazni v znesku od 7—10 kron.

Mari niso to pristne turške razmere? Ali se je morda Srbom, Bolga-

Zgodba o Janezu Močeradu.

IV.

Kadar pride se v Ljubljano, kdo bi molil neprestano? Vsak se rad razveseli in po volji zavrti.

Naj se reče, kar se hoč, le moliti ni mogoče, treba je grešiti vmes, al' za šalo, al' zares.

Če bi vedno le molili in bi nikdar ne grešili, kdo za cerkev bi dajal — in odpustke kupoval?

Zdaj brez greha in brez plesa nihče zrel ni za nebesa, ako grešnik bolj greši, večjo milost zadobi.

Ko so govore končali, so se na zabavo zbran, tudi Janez Močerad, se je razveselil rad.

Na pobožnost vso pozabi, prvo Mico v roke zgrabi, jo po pesku zavrti, da se pesek v prah drobi.

Jo na desno, levo suče, vmes pa malo se posmuče, Janez pravi: to je ples! Mica pravi: o, saj res!

Sta se dalje zavrtela, se med množico zgubila, Janez pravi: saj sva dva! Mica pravi: Kajpada!

Po navadi lepi stari, Janez z nogo ob tla udari, zraven uka: Ju-he-he, Mica pravi: O, je, je!

Janez z Mico se ponaša, tiho jo v uho povpraša: Kaj če malo pit bi šla? Mica pravi: Pojdiva!

Z Mico skup sta vino pila, zraven sta se pomenila, da vkup pojedeta domu... Janez vriska: Ju-hu-hu!

Ko pa se je Janez vračal je veselje drago plačal, kdor preveč se veseli, rada glava ga boli.

Ko je konec b' lo zabave, prišlo čudno so težave, kar srce si poželi — za želedec dobro ni.

Janez se je ves zaljubil, Mico je potem izgubil, sam ni vedel, sam ni znal, kdaj se je domov podal.

A na cesti policaj, bili so ko zvezde v rafi, svetlo mesec je sijal — Janez pa se je majal.

Janez pravi: Fej te bodi, ves kongres naj vzame zlodji, ves nebeški direndaj — vam pošiljam tu nazaj.

Nam denarje ste pobrali, slabo vino zanje dali, vrag naj vzame ves kongres Mico, govore in ples!

rom in Črnogorcem pod turškim jarmom slabše godilo? Kdor nima slame v glavi, ta razume vse to!

Podali smo samo majhno sliko razmer na državni železnici iz vilajeta, ki se ne nahaja pod »turškim jarmom«. In kdo se bo vsprico tegz delstva čudil, če naglašamo bridko resnico, da si zaradi nemško - nacionalnega sistema na železnici koroško slovensko prebivalstvo ne upa zahtevati voznih listkov v slovenskem jeziku, da se na postajah sploh boji govoriti slovensko. Zato je narodno probujevalno delo med tem ljudstvom silno težavno. In za ta protizakoniti sistem ve c. kr. državna železnica! Kje so naši poslanci?

Slovence na Koroškem pa pozivljamo, naj se nikar ne strašijo nemško - nacionalnih groženj, marveč naj zahtevajo vozne listke vedno v svojem materinem jeziku, za kar imajo po zakonu tudi pravico. Komur pa se bo delala krivica, ta naj se enostavno obrne na naš list in mi bomo poskrbeli, da pride stvar v javnost in tudi na pristojno mesto.

Naši poslanci pa naj se nekoliko več pobrigajo za Koroško, ker opis-

LISTEK

PAVEL BERTNE:

Otrok ljubezni.

(Dalje.)

»Čaj? ... bil je last pravcar-keza Kitajca, mandarina. Oh, pa mandarina višje vrste ... nekakšnega poslanika ali kaj. Lahko si misliš, da se ne spominjam več njegovega imena ... a vsi časopisi so pisali o njem. Kitajska vlada ga je poslala semkaj, kupovat puške, kaneone ... ali ladije, sama ne vem več natanko. Gotovo je samo, da so mu bili zaupali v ta namen veliko svoto — ne vsega, to je jasno, a dovolj, da je imel s čim skleniti kupčijo ... Ali verjameš, draga mola, da jim je padel ta nesrečnej v krepelje? Zdi se, da je bil strasten igralec in tudi velik osel po vrhu. Obrali so ga do gola, opulili ga kakor piščanca in mu vzeli vse, tudi uro in verižico. Tegale čaja je imel majhno zalogo; privoščili so si šalo, da so mu pobrali tudi to ... nekega večera, ko so se pripravljali za odločilni udarec. Preden so vrgli trikrat karte, je bil izgubil ubogi Kitajec tucat škatelj čaja, ki jih je bil prinesel s seboj za svojo lastno rabo. In Pierfit, ki mi je nekoliko dvoril ti-šti čas ...«

»Ahl!

»Sicer pa moram priznati, da je bilo vse skupaj samo slamnat ogenj. Vitez s piko je podlegel prav takrat mogočnejšemu čaru. Neko dekle, ki ga tudi poznam nekoliko, je postalo kraljica njegovih misli. In zdí se mi celo, da dandanašnji že smrdi med njima ... No, Pierfit mi prinese par škatelj in pravi: Na; v trgovini se ne dobi, a mene ni stalo mnogo — samo vrgli smo jih parkrat.«

»Pa si imela vso zalogo ...«

»Ki mi je do dandanašnja dne ni zmanjkalo docela. Viš, ravno je kuhan. Pokusi, če ni izboren.«

Čaj je bil v resnici rajski. Sreba je vrela pitje, je dejala Gilberta:

»In kaj je bilo potem s Kitajcem?«

»Ko ni imel ničesar več — niti denarja, niti kredita, ničesar ... so ga dali spraviti po poslaništvu nazaj v njegovo domovino.«

»In nato?«

»Nato so mu odsekali glavo, kakor hitro so ga izkrcali. Pierfit se je smejal kakor norec, ko mi je pravil to aventuro.«

»Grozila!«

Z instinktivno gesto je odložila Gilberta svojo skodelico.

»No, kaj? Ali je ne izpleš? Potem dobiš še eno.«

»Ne, hvala, zdaj ne morem več, ko slišim, od kod imaš čaj.«

Naglo je zaprla album, ki je ležal še odprt poleg nje na kanapeju.

»O ti otrok! To sentimentalnost ti bo treba tudi še izgnati!«

»Pojdiva se izprehajaj, Mihelina ... lepo je zunaj, in meni se hoče svežega zraka.«

»Pojdiva! Ampak ... otročja si, draga mola! ...«

Gilberta ni hotela nikoli več pokusiti Kitajčevega čaja.

Vendar pa je šla še parkrat k Mihelini. Ko je bila nekega dne pri njej, je pozvonilo pri vratih.

Mihelina je šla pogledat, Gilberta je začela glasove, preprič, ki se je mešal izprva s smehom. Nato se je zdelo, da je Mihelina huda. Jezen pa je postal tudi glas njenega sobesednika. Naposled se je slišalo, kakor da bi se prerivali ...

Vsa preplašena je zagledala Gilberta, kako je vdrl skoraj s silo mlad mož, ki ga je spoznala takoli: bil je Franc de Pierfit.

Mihelina mu je sledila, blede od jeze ...

»No, zdaj vidite, da ni tista oseba, kakor ste mislili ...«

Njegov obraz je pričal v prvem trenutku o zavesti, da ga je polomil. Toda kmalu se mu je vrnilo ravnodušje:

»Ne ... Vidim celo, da je gospodična še mnogo lepša.« je dejal in se prav kavalirsko poklonil Gilberti, ki ni vedela, kaj naj reče in stori ...

»Po tem takem, dragi moj,« je dejala Mihelina s stisnjenimi zobmi,

»mi pač dovolite povedati svoje mnenje, da ... vedete kakor človek brez manire.«

»Oh, kako groba beseda!«

»Vi sami veste,« je dejala ona in prebledela še bolj, »da je mola beseda še vse premalo groba ... In zdaj imam posla ... a ne z vami! ...«

Pomignila je značilno s svojo rdečelaso glavo.

»Ali me mečete ven?«

»Imenujte to, kakor vam drago.«

»Prijazni pa niste, Mihelina.«

»Prijazna sem samo s spočobnimi ljudmi. Tem slabše za vas, da ne spadate v to vrsto.«

Obrnila se je k prijateljici, ki se je le kar zadihala od zadrege in strmenja:

»Oprosti mi, Gilberta. Saj veš, da nisem mogla slutiti, kar se je zgodilo ... Odslej ti jamčim, da ne boš srečala pri meni nobenega neotesanca več.«

Zdaj je popadla tudi njega slaba volja nad tem ponižanjem vpricho neznanke.

»To besedo mi boste še plačali, Mihelina.«

»Oh, saj vem, da vi ... kar se tiče plačevanja ...«

Prekinila se je in se ugriznila v ustnice, blede kakor vosek. — On pa se je nemara zbal nove, še bolj krvave žalitve in je planil besno iz sobe.

»Srečno pot!« je viknila Mihelina in zaloputnila vrata.

Vsa proseča se je vrnila k prijateljici:

»Kaj ne, da se ne huduješ name,

Gilbertica? Sai vidiš, kako hudo mi je sami ...«

»Eh, kaj bom huda! ...«

Toda dodala je sama pri sebi:

»Ampak huda sem nase. To me bo naučilo, hoditi tako brezskrbno v tuje hiše ...«

IX.

Duet iz »Romea in Julije«.

In res je od tistega dne Mihelina ni mogla več spraviti na svoj dom.

Sicer pa sta se izprehajali sedaj mnogo manj. Leto je bežalo, učenke so začele govoriti o izpitih ...

Kadarkoli ni bila Gilberta v Konservatoriju, je ždela doma in se pripravljala. Učila se je s Florestanom svoje točke, ki jo je pela že prekrasno: prizora blaznosti v četrtem dejanju »Hamleta«, poleg tega — in pred vsem — pa tudi svojega velikega opernega prizora: bilo je to vse četrto dejanje »Romea in Julije«.

Tako se je približal čas izpita Stal je pred vrati.

Florestan je opazil že nekaj časa s skrbjo, kako nervozna postaja njegova dragica od čakanja in negotovosti ...

Barbo, ki ga je srečal stari režiser na bulvarju, ga je vprašal, kako se rešati mala.

»Ah, boji se. Na pevske izkušnje — to ima že v žepu, takorekoč — pač pa opernega prizora. Njena fiksná ideja je, da se ji ponesreči!«

(Dalje.)

ne razmere so res take, kakršne ne spadajo v okvir države, ki se prištevajo civilizirano. Tuka, gospodje, imate vilajet.

Kje je Sandanski?

Pred par tedni je »Dan« prinesel obširno poročilo o macedonskih četaših in o »macedonskem levu« Sandanskem, ki je zadnje desetletje obvladal vso Macedonijo. Te dni so prinesli listi vest, da je Sandanski mrtev.

Vest je prišla iz Carigrada. Prinesli so jo turški listi. Po teh vestih je baje padel Sandanski okoli Melnika. Ne ve se, ali so ga ubili Grki ali Bolgari. Verjetno je prvo in drugo.

O Sandanskem se je čulo v začetku druge balkanske vojne. Iz Sofije se je poročalo, da je odšel v Albanijo, da se zveže z albanskimi vodji proti Srbiji. Tega so se oni, ki ne poznajo razmer, zelo bali.

Toda Sandanski Srbiji ni bil nevaren, dasi »Alb. Kor.« trdi, da je bil v Valoni in da se je tam doovarjal z albanskimi prvaki s Kosova, ki so pobegnili v Valono (s Hasan-begom, z Isom Boljetincem i. dr.). Sandanski pa je bil znan nasprotnik Bolgarov in se je boril za avtonomno Macedonijo. Pred sto leti bi bil postal gotovo važnejši, nego je danes.

Sandanskemu je vstaja v Macedoniji in tudi vojna — služila le njegovim lastnim namenom. Hotel je biti gospodar v svojih gorah. To pa je bilo za časa turškega gospodstva bolj mogoče, nego sedaj.

Nasprotniki Srbov so pričakovali, da bo Sandanski delal v družbi z Albanci v Macedoniji Srbom velike preglavice. To se pa ni uresničilo. Mogoče, da se je Sandanski na to šele pripravil. Proti srbski vojski bi bil najbrže malo opravil.

Vest o smrti Sandanskega je treba vzeti precej dvomljivo. Saj so tudi o Izi Boljetincu pisali, da ga je srbski general Živković ustrelil — potem pa se je naenkrat zopet pojavil.

Sandanski, kakor različni njemu enaki glavari — ni stalen — in skrbi le zase. Naravno je, da ga bodo skušali razni elementi porabiti zase, ako je še živ. Macedonija kmalu ne bo več kraljestvo za take leve, kakor je Sandanski, za take ljudi je samo še Albanija, kjer bo vladal nered, dokler ne pridejo tja pravi gospodarji. Sicer pa nered samega sebe ubije in tako je morebiti postal tudi Sandanski žrtev onih razmer, katere je želel sam za svojo samofubno oblast.

Štajersko.

Leitersberg p. Mariborom. (Šolsko vprašanje.) Dne 15. in 16. t. m. je bilo vpisovanje na leitersberških šolah. Nemci kot Slovenci so se trudili z vsemi močmi, da pridejo do veljave. **Uspeh je bil na slovenski strani, kajti prvi razred slovenske šole šteje danes 58 učenecv (lani 42). Tako močan slovenski razred ni bil že leta in leta. Ta slovenski uspeh pa pomeni za renegate hud udarec.** Saj so zahtevali za to leto še eno paralelko, ki jim pa bo sedaj seveda popolnoma odveč. Delali so račun — brez krčmaria in se korenito vračunali. **Radi tega poraza vlada seveda med ondolnimi kot tudi med mariborskimi Nemci velika pobistost, a hkratu tudi veliko razburjenje.** Prav posebno prizadeti so zlasti Nemec Vernitznig, občinski predstojnik v Leitersbergu Schäffer in vinotrtčar Pessel. Vsem trem to prav iz srca privoščimo: tudi moralnega mačka, ki bo sledil. **Damo jim eno veselo tolažbo: da namreč še ni vseh dnij konec, da se vidimo še o drugi priliki, ampak takrat še odločneje, kot tokrat!**

Maribor. (Slovenski kurzi.) Po zadnjih »Marburgercah« je čitati vse polno inseratov za slovenske kurze. Zlasti vsiljiv je neki učitelj Peschke, recte: Peske, seveda rojen Nemec. V teh kurzih se seveda poučuje ona slovenščina, ki pozneje zadošča, da se polni naše c. kr. države in druge urade z uradniki, ki imajo potem opravka — s slovenskimi strankami. Kakšno je potem sporazumevanje, si pač lahko vsakdo sam predstavlja. Pa ne samo za kurzovske uradnike služijo ti kurzi; v njih se bo od sedaj naprej poučevalo tudi obrtne in trgovske valence. **Zadnje se godi radi tega, ker hočejo slov. štajerski renegate vsiliti v docela slovenske krale pomočnike in sodelavce njihovega značaja.** Ti jim naj bodo po naši zeleni štajerski nekako to, kar so bili janičarij Turkom. O stvari še spregovorimo.

Voltsberg. (Zverjad.) Zadnje dni se je zgodilo, da je zverjad zopet napadla čredo pasoče se govedine. Na strašno mukanje so prihiteli pastirji in drvarji in videli — volka. Zver pa niso mogli pobiti, ker je zbežala pred — voli. Ti so namreč kot znoreli napadali volka z rogmi in ga pač tudi obutno zdelali. — Nagrada 1000 K

očuvano mika tudi zgornještajerske — junce.

Celje. (Prijeti ponarejevalci denarja.) Že večkrat smo poročali, da širi neznana tolpa v okrajih Smartno pri Jelšah, Brežice, Rogatec itd. ponarejen kovan denar. V vseh slučajih je šlo za 5- in 1-kronske novce. Po dolgem trudu se je konečno orožnikom posrečilo prijeti na hrvaškoštajerski meji dva cigana, brata Križ. Pri njiju so našli 40 komadov po 5 K in 105 komadov po 1 K. Denar je silno dobro ponarejen in le pri najnatanejšem preiskavanju se da ločiti od pravega. Cigana sta bila zelo lepo oblečena in sta drzno nastopala. Ko so ju prijeli, sta se na moč branila. Ko prestaneta kazni na Hrvaškem, prideta še pred celjsko poroto.

Konjice. (Poskušeni detomor.) Rejenka Ana Ulčnik je povila pred par dnevi nezakonsko dete. Ker je mislila, da jo bo oviralo pri možitvi, je hotela dete dne 13. t. m. zadušiti. Reditelji Ulčnikove pa so dete rešili, mater pa ogradili.

Hrastnik. (Nesreča.) V rovu tukajšnjega premožkopaka sta te dni delala zidarja Inhart in Brumen. Kar se vsuje stena Inhartu na levo nogo in mu jo popolnoma zdrobi. Oddali so ga takoj celjski bolnici.

Zalec. (Preprečena nesreča.) Ko je 5. t. m. peljal tovorni vlak na progi St. Peter-Zalec, so štirje hlapi posestnika in krčmarja Playšaka iz St. Jurja na Taborju s svojimi težko obloženimi vozmji skušali prevoziti železniški tir. Na znamenje strojeve piščalke se niso ozirali. Šele tik pred licem mesta se je strojevodji posrečilo ustaviti vlak ter s tem preprečiti strašno nesrečo. Hlapcem je ime: Jože Borin, Jože Ocvirk, Luka Zilnik in Blaž Habjan. Vse štiri so naznanili sodniji.

Film »Benečanske sanje«

se bode predvajal 6 dni, t. j. od 17. t. m. do ponedeljka 22. t. m. v Kino-Idealu. Moderna socialna drama v 3 delih. Krasnejši od drame »Otrok Pariza«. Predstave ob 8, 1/2, 6, 1/2, 8 in 9. Primerno tudi šol. mlad. Cene 10 v. dražje.

Ljubljanski občinski svet.

V večerajšnji seji obč. sveta ljubljanskega, ki jo je župan g. dr. Tavčar otvoril ob 6. uri zvečer, se je rešil dnevni red, v kolikor v predvečerajšnji seji ni mogel biti rešen.

Zvišanje gostaščine.

Obč. svetnik L i k o z a r je poročal o dopisu magistrata glede zvišanja gostaščine, da se vsaj deloma doseže ravnotežja v proračunu, na katerega se stavljajo vedno večje zahteve, novih virov dohodkov pa ni. Doseglo bi se s tem okoli 120.000 K na leto, prizadeti bi bili pa samo imovitejši krogi, ki imajo draga stanovanja.

Po tem predlogu se na stanovanja do 100 K letno ne bi plačevala niti v bodoče nobena pristojbina, pri stanovanjih od 100—200 K bi se plačala 2%, pri 200—500 K 4%, pri 500 do 1000 K 5%, pri 1000—1200 K 8%, pri 1400—2000 K 12%, čez 2000 K 14%.

Prizadeti bi torej bili — pa tudi ti ne preobčutno — samo imovitejši sloji, ki imajo velika stanovanja, manj imoviti sloji bi bili pa manje, ali pa tudi čisto nič prizadeti.

Obč. svetnik P a m m e r govori zopet v nekem čudnem jeziku, ki ga menda živ krst ne razume, ker so se vsi silno dolgočasili in še-le iz županovega odgovora Pammerju se je zvedelo, da ta nemški gospod protestira proti temu, da bi bili od zvišanja gostaščine prizadeti imovitejši krogi in je predlagal, da se odstotki pri dražjih stanovanjih znižajo! Pammer bi najbrže hotel, da se nova bremena zvalijo na napredni občini, svetnikom nikakor ni ugajalo in so z glavami pray odločno odkimali.

Tudi se je zvedelo iz županovega odgovora, da Pammerju ni prav da je zadeva tako hitro prišla pred občinski svet, ker po njegovem mnenju bi se morala dolgo študirati. Župan mu je pa odgovoril, da se nahaja predlog pred finančnim odsekom že od 8. maja in je bilo dovolj časa za študiranje. Občinska uprava mora naprej s samimi proračunskimi provizorji ni nič, čudeži se tudi ne dajo delati in ko pridete zopet začetkom januarja sem, boste zopet predlagali študirati, ali s samim študiranjem ne pridemo nikamor naprej.

Obč. svetnik K r i s t a n misli, da obč. svetniki niso imeli dovolj prilike proučiti predloga in četudi je njemu tudi simpatičen predlog, v kolikor le breme pravično razdeljeno, tako, da ga ne bodo čutili manj imoviti krogi, on vendar ne more glasovati zani, samo zato ne ker ni imel prilike proučiti ga.

Podžupan dr. T r i l l e r naglašja, da se opozicija drži nekako rezervirano in hoče zvaliti odgovornost za zvišanje gostaščine na večino, pozablja pa pri tem, da je proračun močno obremenjen ravno radi raznih iniciativnih predlogov opozicije, sicer se je pa povodom proračunske debate od vseh strani govorilo o zvišanju gostaščine. Hiteji se pa tudi mora, ker bo sedaj zboroval deželni zbor, ki mora sklep potrditi.

S povišanjem gostaščine bo pokrita komaj polovica deficita v mestnem proračunu. Naj pride opozicija s predlogi, kako pokriti deficit! Zvišanje gostaščine je izvršeno najpravičnejše, ker zadene samo imovitejše kroge, ki sorazmerno nikakor ne plačujejo od svojih dohodkov toliko za stanovanja kot ubožnejši sloji, ki morajo dati večkrat celih 40 odstotkov svojih dohodkov za stanovanje.

Najbolje bi bilo, ako bi se izvršila diferencija občinskih doklad, ker potem bi plačevali manj doklad ubožnejši sloji in več kapitalisti, ali vlada take diferencije ne dovoli, o čemur se je že prepračil dež. zbor, ki je tudi mislil na diferenciacijo deželnih doklad, pa mu je vlada namignila, da tega ne bi dovolila.

Govornik končno odločno nastopi proti predlogu obč. svetnika Pammerja, ki meri za tem, da se zmanjša breme od zvišanja gostaščine imovitejšim krogom.

Obč. svetnik K r i s t a n izjavlja, da mu niti na misel ne prihaja, da bi oponiral kar tako »iz principa«, on priznava, da mestna občina rabi denarja, ako hoče vršiti svojo nalogo in tudi predlog sam mu ni nesimpatičen, ali izjaviti mora ponovno, da ne more glasovati zanj samo zato, ker mu ni bila dana prilika proučiti ga.

Obč. svetniku dr. Z a j c u pojasni župan, da je za Ljubljano veliko in težko breme tudi novi cestni zakon, za katerega je on, dr. Zajc, v deželnem zboru s takim navdušenjem glasoval. Dr. Zajc pravi, da to ni noben argument, ali tega menda sam ni verjel, ker se je pri tem smejal, ali se je pa smejal pri spominu na cestni zakon, ki mu mora biti posebno simpatičen.

Predlog je bil potem sprejet z večino glasov najprej v načelu, potem pa tudi v podrobnostih in zvišanje gostaščine stopi v veljavo s 1. januarjem 1914.

O dopisu magistrata glede dovolitve nagrade za revizijsko psov je poročal obč. svetnik S m o l e. Pri reviziji se je doznalo, da mnogi lastniki psov niso plačali paslega davka in ker je radi revizije mestna občina imela precej koristi, se predlaga 100 kron nagrade organom, ki so revizijo izvršili. Sprejeto.

Nemška poročila.

O prizivu Karla Pollaka proti odloku mestnega magistrata v zadevi odvajanja odpadnih voda iz njegove tovarne v zbiralni kanal in o prizivu Roze Rohrmannove proti odloku mestnega magistrata v zadevi zapiranja Strojarske steze je poročal obč. svet. P a m m e r, ki nikakor ne more razumeti, kako silno smešno je govoriti v obč. svetu v jeziku, ki ga drugi ne razumejo, naravnost izzivalno je pa predstavljati celo ljubljanska ulična imena v nerazumljiv jezik — lahko bi se celo reklo, da je to tudi malo nesramno. Celo dr. Zajcu se je to zdelo malo preveč, naslonil se je na mizo pred Pammerja in ga je pomilovalno gledal ves čas, dokler je čital svoji poročili, kakor bi mu hotel reči: »Revček, kaj se boš repenčil, bodi no pameten!...«

Obč. svetnik K r e g a r se je zavzemal za Pollaka in njegov priziv, ali pomagalo ni nič, priziv je bil odklonjen. Pri drugem prizivu se je razvila mala debata pod vodstvom dr. Zajca, ki se je zavzemal zato, da se Strojarska steza ne zapira. Pa bo vseeno zaprta.

Čemu bi ga plačali, ako pa ne počuje?

Obč. svetnik D i m n i k je poročal o dopisu županovemu glede sklepa obč. sveta v zadevi posebne doklade za meščanske šole kvalificiranim učiteljem na mestnih ljudskih šolah in o prošnji vodstva IV. mestne deške ljudske šole za porabo neporabljene dotacije za letno poročilo za nakup slik.

Povod temu dopisu je dalo dejstvo, da se je potegoval za doklado tudi neki mestni učitelj, ki kot okrajni šolski nadzornik ne poučuje in ko je bil zavržen, se je pritožil in doklada mu je morala biti izplačana. Dotični sklep občinskega sveta treba torej spremeniti v tem smislu, da do doklade nimajo pravice oni, ki kot okr. šolski nadzorniki ne poučujejo.

Obč. svetniku dr. Z a j c u to ni prav, češ, radi tistih 200 kron občina ne bo beračila, župan pa ga je zavrnil z besedami: »Čemu bi ga plačevali, ako pa ne počuje! — Potem je župan še očital dr. Zajcu onih 6000 kron, ki jih je deželni odbor odjedel

mestnemu učitelstvu in sprejet je bil predlog poročevalca, kakor je bil sprejet tudi njegov predlog v zadevi prošnje vodstvu IV. mestne deške ljudske šole.

Radi dveh kron!

Obč. svetnik dr. P i p p e n b a c h e r poroča o prizivu Franca Krapeša proti odloku mestnega magistrata glede občinskih pristojbin za pripranje koncertov. Stvar je taka.

Mestni magistrat je svoječasno znižal Fr. Krapešu pristojbino za koncerte v »Narodni kavarni« od 4 na 2 kroni, potem je pa prosil tudi Mihelič za enako znižanje pristojbine na koncerte v kavarni »Central«. — Magistrat je prošnjo Miheličeve odklonil, ob enem je pa zahteval zopet od Krapeša, da mora plačevati po 4 kroni. Krapež se proti temu pritožuje in pravi, da bo primoran sistirati koncerte, kar bo škoda za Ljubljano, v kateri takointako ni nobenega življenja, posebno z ozirom na tujski promet. Poročevalec predlaga, da se zniža pristojbina Krapešu in tudi Miheliču na 2 kroni, ker je za mestno ubožno blagajno bolje nekaj kot nič.

Obč. svetnik dr. Z a j c, ki je malo prej rekel, da je 200 kron bagatela, napravi celo afero radi teh dveh kron. Dokazoval je, da se viši tujski promet po dnevu, da hočejo tujski, ki pridejo v Ljubljano, po noči spat ijd. Njegova izvajanja so izzivala cele salve prisrčne smehe in celo vedno resni obč. svetnik Knez se je od srca smejal. Obveljalo je stališče, ki ga je priporočal poročevalec.

Obč. svetnik prof. R e i s n e r je poročal o načrtu pogodbe za oddajo vode iz mestnega vodovoda občini Moste (sprejeto) in o prošnji A. Steinmetza za odpis večje porabe vode (ugodno).

Samostalni predlog občinskega svetovaleca J. Jegliča glede podelitve brezplačne meščanstva mestnim učiteljem, ki delujejo 25 let na mestnih šolah — se izroči personalno — pravnemu odseku.

Obč. svet. K r i s t a n se ne zadovolji z odgovorom podžupana, da ostane Milohnoja član ravnateljstva Mestne hranilnice — kot od meščanstva izvoljeni in pravi, da bo govoril o temu v tajni seji.

Obč. svetnik dr. Z a j c zaključuje sejo z vprašanjem, zakaj so nekatera javna stranišča tako zanemarjena in podžupan obljubi, da naroči stavbenemu uradu, da stvar preišče.

Dnevni pregled.

Albanski minister zunanjih zadev Libohova je priobčil v »N. Fr. Pr.« daljši članek o sedanjih razmerah v Albaniji. Članek ima mnogo zanimivega. Libohova pravi, da bo najprej treba urediti orožništvo. »Za ta stan se bo našlo med našimi rojaki (Albanci) najprimernejše ljudi.« (To pa to!) Nadalje Libohova bridko zdihuje, da je po par tisoč Albancev prišlo pod tuje vlade: pod Srbe, Orke in Črnogorce. (Drugod tako vzdihovanje ni dopustno!)

Po desetmesečni vojni napetosti in pripravljenosti, ki je žrla milijone in milijone na račun ubogih davkoplačevalcev in pila kri tisočih in tisočih sinov in očetov revnih proletarskih rodbin se vrše za nameček še »cesarski manevri« po nepočetih poljih čeških kmetičev na južnem Češkem. Ni dovolj, da je cvet državljanov deset mesecev stal na straži noč in dan proti umetno, nasilno stvarjenemu, resnemu sovražniku, sedaj se mora še nekaj dni volno igrati. Seveda ta »igra« ni nedolžna. To kar se predstavlja po pokrajinah južne Češke, to stane denarje. Tu ne igrajo nič več vloge puške in stari topovi, temveč biciklistična vojaška kardela, motorova kolesa, celji vlaki avtomobilov, sto in sto strojnih pušk, aeroplani, brezžični telegrafi, to igra prvo vlogo in to stane milijone. Pa saj lahko, ko imamo dovolj denarja. Tiste bagatelne milijone, ki jih je požrla Albanija in umetno stvarjena vojna napetost, bodo kmalu prisluzili državi in državnim uradnikom na sodnih in drugod, ki delajo po tri leta državi zastoni.

Ni dovolj, da bi kmetič samo videl kaj je vojna, da postane za vojno patriotično navdušen, to mora tudi čutiti na lastnem telesu, tako si najbrže mislijo več ali manj odgovorni činitelji, zato manevrirajo kar po nepočetih poljih, drugod čez kupe napočenega že požetega žita ne ozirajo se na to, da gre kmetu letos vsled nestalnega vremena silno trda s pridekli, katerih dozoretev se je letos močno zakasnila. Toda okrajna glavarstva in drugi činitelji se za to ne brigajo. Kaj njim mar, če se krvavečemu, gospodarsko izmožganemu kmetu uniči zadnji pridelek, zato smo pa vendar v militaristični državi, kjer se na takšne malenkosti, kot je kmetova prehrana čez zimo, ne more brigati. Le tako naprej!

Interesi dhnastije in Interesi naroda so si posebno na Bolgarskem

močno navskriž. Kralj Ferdinand Koburg Nemec, navdušen za pruski vojaški vzor, ni bil še nikdar posebno priljubljen pri bolgarskem narodu, ki je v svojem bistvu demokratičen. Zato je Ferdinand vse mogoče poskusil, da si vstvari krog in družbo, kjer ga bodo častili in spoštovali po prav pruskem načinu. Drugače seveda ni šlo, zato je poskusil z denarjem, seveda ne svojim temveč državnim. In zato se je dogodilo, da so nekaterniki, izbrani za aristokracijo in plemstvo kar čez noč obogateli. Med njimi je bil tudi Savov, ki v začetku svojega službovanja ni imel drugega kot dolg. Ko je pa prišel pri Koburžu v milost je vidno bogatel, in danes ima v Parizu krasno palačo, v njej lepega dekleta in še dvajset milijonov po vrhu. In tako se je zgodilo v več slučajih; samo zato, da bi bila vstvarjena aristokracija in plemstvo, kajti tega je Nemec pri Bolgarjih pogrešal. Ni pa vprašal, če je to narodu v korist. Njemu bi bilo tu dgti. Pa vse skupaj ni nič pomagalo. Vojna, ki jo je začel Koburžan z zavezniki je bila neprimodna in zato je končala s fiaskom. Uničen so Koburžanovi protislovanski načrti in njegov prestol je danes še bolj kot kdaj popreje, v nevarnosti. Če se je že popreje bal brezdelnih ruskih velikih knezov, ki bi bili ravno tako dobri za prestol kot on, se jih je sedaj začel še bolj bati in zato je sedaj njegov namen, da tudi narod pripravi do tega, da bo začel protirusko misliti. Če je že dosedaj bila vsa politika Koburžana protiruska, je sedaj protiruska agitacija še večja. Vojakom, ki so odšli domov so v Sofiji za slovo povedali, da je Rusija kriva vseh porazov in tudi tega, da Bolgarija ni dobila — Carigrada. Bolgarski občan to veruje in zato so vedno številnejše vesti, ki govorijo o protiruskih demonstracijah na Bolgarskem. Seveda bolgarski narod misli, da dela za svojo samostojnost in v tem je napaka, kajti boj za samostojnost in neodvisnost ni isto kot boj proti Rusiji. Narod je naščuvan v ta boj, ki njemu škodi, naščuvan zato, ker to koristi koburški dinastiji Interesi naroda in dinastije se križajo — a le malokdo na Bolgarskem to uvideva; toda že ti, ki to vidijo zastopujejo, da ima Koburžan strah.

Kaj bi z Albanijo? Nobeden od stvarnikov Albanije ne ve kaj bi začel z Albanijo, celo Berchtold ne, ki je vendar specialist za Albanske zadeve. Kaj, ko bi se Albanija porabila za tiste diplomate, ki jo drugod polomijo. Bolše bo vseeno, če jih dajo v Albanijo, kot pa da bi jih nastavljali za prve sekcijske šefe, kot se je to pripetilo Forgachu. Če bi se države ravnale po tem receptu, tedaj zasine Ablaniji še lepa bodočnost in Evropa bo za eno eksportno panogo bogatejša pa vsled tega eksporta tudi srečnejša. Albanci se pa tudi ne bodo mogli pritoževati, ker oni nima jo ničesar v čemur bi jih diplomati lahko oškodovali.

Križi in težave na ženitovanju. Te dni je bilo pri Ponikvarjevih na Gornjih Lipljenih ženitovanje. Okrog desetih ponoči so prišli domači fantje — osem jih je bilo — pred Ponikvarjevo hišo in so po stari navadi zapeli ženinu poslovilno pesem. Ženin je bil navdušen, je dalfantom nekaj kronic. Fantje pa so menili, da bi moral biti ženin bolj navdušen in da bi moral kaj več odriniti To so mu tudi ustmeno naznanili. Ženin pa, ki je v duhu videl slabe sedanje in bodoče čase, ni bil nič kaj voljan primakniti. Fante je pa to jezilo. Oni niso videli v duhu slabih časov, oni so videli samo štetfene vina. Ženin pa se ni dal omajati in se ni dal. »Že prav,« so si mislili fantje, in so si pomežiknili. Šli so k sosedu in so pobrali pri kolesnih oseh voza, ki je bil namenjen za svate, cveke, da bi se pri vožnji snela kolesa in svatje z ženinom vred prevrnili v jarek. Ampak svatje so to zapazili in ženitovanjska nesreča je bila preprečena. Fantje so nato šli pod kozolec posestnice Jere Sever. Tu je stal voz, ki bi v slučaju tudi lahko služil za prepeljavo svatov. In fantje so se spravili tudi nad ta voz. Kaj so napravili jezni fantje. Voz so razdeljali. To se pravi: posamezne dele voza so sneli in jih nesli na Ponikvarjev kozolec, kjer so voz zopet lepo sestavili skupaj. In voz, ki je bil pod kozolcem Jere Sever, se je na ta čudežen način znašel na kozolcu Ponikvarjevem. Pa fantom se še ni izkldala jezica. Česa ti ne napravilo? Ob cesti, v kateri bi se morali peljati svatje domov, je stala smreka. Nasekali so jo, da se je nagnila in da bi se podrla na srečne in vesele svate, ko bi se peljali mimo z ženitovanja. Pa svatje so imeli srečo. Malo dalj časa so pili, peli in plešali, nato so se naložili na voz in so se odpeljali. Jutro je že bilo. Svatje se peljejo, peljejo, pa zagledajo smreko. No ja, in nesreča je bila zopet preprečena in veseli in srečni svatje odrešeni od pogube. To so bili križi in težave na ženitovanju v Gornjih Lipljenih. Tako je, če se star fant ženin, zameri svojim bivšim tovarišem.

Ljubljana.

— **Žalostna Ljubljana.** Zopet se polnijo ljubljanske ulice. Mladina se vrača s počitnic v mesto, letoviščarji so se vrnili — vse se vseda k delu. Pri delu pa rabi človek razvedrila. In Ljubljana? Nemško gledališče je že naznanilo svoj repertoar, na dolgo in široko je prinesla »Ljubljanka« razna lepa dela, ki jih obljublja ravateljstvo nem. gledališča, po ljub. ulicah se kažejo nemški igralci. Prejšnja leta so se ob tem času zbirali slovenski igralci, po časopisih se je pisalo o slovenski drami, operi, opeleti, govorilo se je o slov. umetnosti, čakalo se je prvih predstav. Vse je bilo veselo oživljeno. Pred izlozbenimi okni so postajali meščani in gledali slike, ki so kazale nove člane slov. drame, opere, opelete. Sedaj je vsemu konec. Žalostna in prazna je Ljubljana. Na slov. gledališču je zaplapolala papeževa zastava (ker je papež več, nego vsa slovenska kultura!!!), v slovo smo doživeli par poslovnih večerov. Eno edino večje gledališče smo imeli v Ljubljani — morali so ga ubiti! Tu je imela biti duševna opora za manjše odre — treba je bilo uničiti. Narod s to in sto gledališči skušajo pokazati po svetu svojo silo — mi smo ubili še edino, kar smo imeli. In to ob času, ko se je obetal najlepši napredek. Kaj bo sedaj mladina, ki naj na odru gleda dramatično umetnost? Kam poidejo oni, ki jim je umetnost duševna potreba? Kje naj se razveseli meščan, ki bi si zvečer rad privoščil veselo uro? Bolj ko se bližamo sezoni, bolj se čuti greh. V duši poštenega Slovence se budi le eno čustvo sovrastva do človeka, ki je to zakrivil, le ena beseda daje duška ogorčenju: proklet, proklet, proklet! Da pride čas, ko se iznebimo pesti, ki je v našo večno sramoto zadala slovenski Ljubljani ta udarec. — Se nekaj: Ljudje se tolažijo: češ, saj je že prišla nova »Damenkapelle«, da nam ne bo dolgčas. Tako pojdemo namesto navzgor navzdol — in bomo izgubili še tisto malo smisla za umetnost in kulturo, kolikor smo ga imeli.

— **Naravnost pustolovščina** je že to, kar uganjajo klerikalci s kranjskimi deželnimi električnimi centralami. Kritike, ki so o teh podjetjih izšle v naprednih listih, so bile uničevalne in so dokazale žalostne posledice teh podjetij. Toda klerikalci se ne dajo ugnati. Lepeza dne je izšla v neki tehnični reviji strokovna pohvala, sodba o klerikalnih podjetjih in sicer od inženirja Tschernaka. »Slovenec« je ono »strokovnjaško« pohvalno sodbo takoj priobčil in rekel, da jo je napisal strokovnjak Tschernak. Inženir pl. Suklje je pa sedaj dokazal, da ta strokovnjak, na katerega se klerikalci sklicujejo, ni nikdar živel, da je izmišljen; oceno so si pa gospodje sami izmislili. Da se pohvalno izražajo o klerikalnih podjetjih le tisti, ki jih ni na svetu, to se nam zdi čisto v redu, ker drugi se ne morejo. Nič — to je temelj klerikalnega gospodarstva in klerikalci se sklicujejo na tiste, ki jih ni.

— **Kljub temu**, da je imel na magistratu službo, je vendar utekel; Jurko Javernik namreč. Bil je drugače fejs fant, le nekoliko preveč ženjalnosti za uspešno pumpanje je imel. Slabi časi so in zato si vsak pomaga naprej kakor si more. Magistrat je objavil poziv, da naj se Javernik vrne nemudoma nazaj v službo, sicer jo izgubi.

— **Javno vprašanje.** Včeraj popoldne je neki policijski stražnik nekoga 15letnega dečka za otročjo malenkost rukal po cesti ter gredoč s stražnice pahnil po stopnicah v hrbet, da je le čudno, da se dečku ni pripetila kaka nesreča. Ker se zna pri takem postopanju zgoditi, da se za malenkost koga pohabi, si dovolj nismo vprašati, če je dovoljeno tako postopanje od strani c. kr. državne policije. Očividno.

— **Oražem in napredno gasilno društvo v Mostah.** Ni je občine na Kranjskem, v kateri bi se izvrševala tako velika krivica napram naprednim občanom, kakor se izvršuje ravno v Mostah. Klerikalci, najzakejšeji sovražniki, kar je narodno napredno, imajo vsa sredstva na razpolago, samo da bi čim prej uničili napredno gibanje v Mostah. Od sl. deželne vlade pa doli do brezpomembnega Mavšarja so se zvezali proti napredni stranki v skupno vez. Denuncijantstvo, terorizem, razne protipostavnosti so v velikem številu na dnevnem redu proti vsakemu, kdor ne ukloni svojega tilnika klerikalnemu tiranstvu. Oster je boj, zelo oster, ki ga bide napredna stranka v Mostah. Na prste ene roke lahko preštejemo tiste, ki se ne strašijo ne truda ne žrtve, ako se gre za pravico. Ali tudi tukaj bodo moči opešale, ker kakor se vidi, je ves trud in delo zaman. Da so klerikalci v Mostah prišli do te moči, katero imajo danes v svojih rokah, pade velika krivda na one ljudi, ki se na zunaj kažejo, da so napred-

nji, v svoji duši pa simpatizirajo s klerikalci in jih še celo podpirajo. V sled takih in enakih elementov se napredno delo ne more tako razviti, kakor bi se želelo. Plug teh ljudi orje na dve strani. Klerikalna stranka oz. njene reprezentant ima v teh ljudeh veliko zaslonbo in zaščito. Obžalovanja vreden slučaj se je pripetil v nedeljo pri reprezentantu klerikalne stranke Jožetu Oražmu v Mostah. Napredno gasilno društvo je imelo pod pokroviteljstvom Franca Župana svojo letno veselico pri Oražmu. To je obžalovanja vreden pojav, ki je mogoče le v nerazsodnih dušah tega društva. Kdor ima le trohico samozvesti do svojega naprednega značaja, ne more prestopiti praga tako krutega nasprotnika narodno naprednih idej, kakor je Joža Oražem. Društvo si je škodovalo ne samo finančno, ampak še več na svojem ugledu in časti. Oražem, ki je ob enem reprezentant klerikalne stranke v Mostah, je že dobro vedel, predno je društvu dovolil veselico, da bodo nastale iz tega posledice, ki bodo zopet klerikalcem v prid. Njegovo članstvo ima namen izkoriščati društvu v lastno korist, društvu samemu pa Oražem ne dela časti, ampak ovira z njegovim članstvom marsikomu pristop. »Sto in dvajset kron dobička« — tako se je izrazil Franc Župan, načelnik tega društva in kaj naj se s tem plača: ali čast ali ugled društva. Ali niso to morda Judeževi groši na Oražmovem dvorišču? Pri donečih zvokih Erklavčeve harmonike in milih pesmic Marijinih devic ste najzagriznejšemu nasprotniku vseh napredniakov delali dobiček in se zabavali pozno v noč. Tako ste se obnemali skupaj na kožo tistih, ki žrtvujejo ves trud v ta namen: da bi naprednjaki v Mostah prišli do tistih pravic, katere jim po zakonu gredo. »Štiristo kron« bi bilo lahko dobička, ako bi društvo vztrajalo na svojem stališču. V splošnem je bila samoobsebi umevno cela ta prireditelj bojkotirana. V celih Mostah, kamorkoli si prišel tisti dan, je bilo vse polno ljudi, ki iz tega vzroka niso hoteli posejiti te veselice. Postopanje društva je bilo nepravilno, posledice pa naj si odber oz. nje načelnik zapiše v svoj album.

— **Volitev v okrajni cestni zastop za ljubljansko okrajno.** V nedeljo se je vršila volitev zastopnika izmed občinskega odbora na Ježici v okrajni cestni odbor. Ker so odborniki cestnega zastopa dobro plačani, nastopila sta za to volitev dva nasprotna kandidata: eksžupan Vilfan in novi župan Ahlin. Ker sta oba tako častilakomna, hočeta tudi od časti dobiček imeti. Dasi ravno je imel Ahlin jako imenitnega agitatorja V. Straha, kateri hoče kot občinski svetovalec, svoj zapor 5 dni zaradi fatvine pred javnostjo prikriti, le zmagal apostol posavskega krščanstva eksžupan Vilfan. Čudno se nam zdi, da se Ahlin, kateri hoče vse najvišje sarže povsod imeti — brani imena načelnik bivšega mlekarjskega štrajka.

— **Gospode natakarije v Ljubljani** opozarjamo, da si nabavijo plačilne listke C. M. D. Ako bomo še nadalje dobivali pritožbe, bomo prišli z imeni na dan.

— **Dijaški deklamacijski večer** priredila v soboto, dne 20. t. m., ob pol osmih zvečer v dvorani »Mestnega doma« gg. Milan Skrbinek in Josip Šest. Na programu so deloma točke prvega deklamacijskega večera, deloma nove pesnitve. Dve prednša tudi g. Ferdo Trampuž. Vstopnina je z ozirom na to, da je ta večer namenjen dijaštvu, mala: sedeži prve vrste 80 v, druge vrste 60 v, stojšče 40 v. Vstopnice se bodo dobile v predprodaji v trafikah gđc. Jerice Dojencve v Prešernovi ulici.

— **Trdinova številka »Slovana«** je po pravici zbudila pozornost. Od ugledne slovenske strani smo čitali dopis, češ: »Trdinova številka »Slovana« je po dolgem času prvi pojav na polju našega slovstva, ki smo ga lahko zopet iz dna srca veselili... Presoditi pa tudi znamo izredni trud, ki ga je imel urednik.

— **Zahvala.** Sokol na Viču se zahvaljuje bratskemu društvu »Ljubljanski Sokol« za sodelovanje. Šibenskemu Sokolu za udeležbo in vsem damam za njih delo in trud pri veselici.

— **Mlad orel (mladič)** je včeraj ušel. Kdor ga vjame, naj ga blagovoli oddati proti dobri nagradi na Sv. Petra cesti št. 33.

— **Za cvetlični dan »Sokolske Zveze«** je dal gosp. Bizjak 50 vin. namesto da bi kupil tobak, ki je preslab, da bi ga z užitek kadil. Se priporoča v posnemanje.

— **Loterijske številke.** Brno: 2, 70, 23, 59, 85, Gradec: 31, 26, 72, 12, 17.

Trst.

— **Požar.** Dve bitli v nevarnosti za življenje. V torek zjutraj okrog 10. in 11. je izbruhnil ogenj v Čarholi zgor-

nji. Začela je goriti luša št. 152. V najkrajšem času je bilo vse v plamenu in dimu. Prihiti so ljudje od vseh strani in vsi so z nekakim začudenjem opazovali, s kako naglico se je požar širil! Bil je poklicani ognjegasci po telefonu. Gnječa pa je postajala vedno večja; vsi so čakali nestrno ognjegascv. Tedaj pa se je zaslialo iz goreče hiše obupno klicanje na pomoč. Bil je to ženski glas. Navzoči so takoj dognali, da prihaja glas iz prvega nadstropja, kjer ima najeto stanovanje hrvaška družina. Podalo se je takoj nekaj mož v prvo nadstropje, da rešijo žensko, ki je obupno klicala na pomoč, toda vsakdo se je povrnil, ne da bi dosegel cilja. Do vrat namreč ni bilo več mogoče priti, zakaj iz pritličja je švilgal plamen, ki je segal do balkona prvega nadstropja, tako, da je leseni balkon že začel goriti. Obupni klici pa so še vedno prihajali iz stanovanja. Kaj začeti? Ognjegascv še ni bilo, in nobeden navzočih ni hotel spraviti svojega življenja v nevarnost. Naposled pa se je dvignil iz množice g. Josip Tul; hitel je po stopnicah v prvo nadstropje, udaril je s pestjo močno po vratih stanovanja ter jih po par udarcih izbil iz osi. Vrata so padla z velikim hruščem na pod ter podrla ženo, ki je stala za njimi. Vrata so bila namreč zaklenjena in žena jih v veliki zmedenosti ni mogla odpreti. Junaški Tul je planil nato v stanovanje ter tipal naokrog, da poišče in reši žensko, ki je prej klicala na pomoč. Tipal je naokrog in odprl najprej okno, da je dobi nekoliko zraka. V sobi je bilo toliko dima, da ni bilo mogoče videti ničesar pred seboj. Ko je tako taval po sobi, je prišel do zibelke, v kateri je ležalo malo, komaj eno leto staro dete. Tul je pograbil dete, katerega je zavila mati v cunje, da bi ga ne zažigal dim, ter ga nesel proti vratom in ga oddal čez balkon drugim ljudem, ki so stali v pritličju, nato pa se je povrnil v sobo ter je poiskal otrokovo mater. Uboga ženska je ležala na tleh, vsa osmojena ter brez zavesti. Tul jo je pograbil ter odnesel na balkon. Ženska je bila tedaj že brez zavesti. No, pozneje je bilo obema boljše, materi in otroku. Kmalu nato pa so prišli ognjegasci ter začeli gasiti na vso moč. Po enournem gašenju se je posrečilo popolnoma omejiti ogenj. — Hiša je enonadstropna ter je last dr. Viginija. V pritličju je bil hlev, poln sena. Tu je začelo goriti. Ogenj se je razširil v prvo nadstropje, kjer sta stanovali dve družini, namreč ena hrvaška in ena druga, od katere pa ni bilo nobenega doma. Ognjegasci so razsekali vsa vrata in okna, posuli so tudi stene ter so znosili iz hiše razno opravo, ki pa je bila vsa ožgana. Lastnik hiše je zavarovan, najemniki pa so nezavarovani, in ker so revni, trpijo precej škode.

— **Uboj pri Miljah.** Kakor so časopisi poročali, našli so predvčeršnjem na železniški progi pri Miljah razmesarjeno truplo 83letnega starca Ivana Brajniča. Truplo je ležalo na progi, kakor da ga je povozil vlak. Pozneje pa se je začelo dvomiti, da bi bil stavec sam prišel pod vlak. Sum je padel na njegova sinova, ki so oba prišli in zaprli. Sinova trdita, da sta nedolžna. Stvar se bo kmalu razjasnila.

— **Tragedija bede.** Iz Poreča se poroča: Posestnik Matija Jurevič je dal del svojega posestva delavcu Hilariju Duca v najem. Duca ima 6 otrok in ženo. Polje pa je tako slabo, obrodilo, da ni mogel Duca plačati najemnine. Ker ni mogel plačati, mu je najemnik zarubil ostali pridelek. Duca ga je prosil, da bi smel vzeti vsaj malo koruze za svoje otroke, ker niso imeli kaj jesti. Jurevič je to odklonil. V sled tega je prišlo do prepira med Jurevičem in najemnikom. Duca se je pri tem razjezil, zgrabil je koso in je vsekal Jureviča čez vrat, tako da mu je odrezal glavo globoko do prsi. Jurevič je bil takoj mrtev. — Duca je šel domov, poljubil ženo in otroke ter se sam javil sodišču.

Grozen zločin duhovnika.

Šele sedaj so postale znane posameznosti o groznem zločinu, ki se je izvršil pretekli avgust v Novem Jorku.

Najdeno truplo.

Pred nekaj dnevi so našli v reki Hudson (v novojorškem pristanišču) razkosano žensko truplo. Nihče ni vedel, kdo je zločinec. Sedaj pa se je izkazalo, da je izvršil zločin župnik, katoliški duhovnik Hans Schmith. O tem se poroča sledeče:

Sled za zločincem.

Policija dolgo ni mogla vedeti, kje naj išče zločince. Toda truplo je bilo zavito v neke prevleke za blazine, ki so nosile znamko neke novojorške tvrdke. Izkazalo pa se je, da je tvrdka prodala samo 12 takih prevlek in dve od teh sta bili prodani v stanovanju župnika Schmitha.

Policija je cel teden stanovanje opazovala. V soboto so policaji vdrli v stanovanje, ko se je Schmith ravno pripravil, da pojde mašo brat.

Izpred oltarja v zapor.

Schmith se je policajev zelo ustrašil in je vse tajil. Ko pa so mu pokazali fotografijo umorjene ženske — je obstal in priznal svoje grozno dejanje. Odpeljali so ga v zapor, kjer je popisal natančneje, kako je izvršil svoj zločin.

Kdo je žrtev?

V župnišču, kjer je Schmith služboval, je bila lepa 20letna služabnica Ana Aumiller. Schmith se je v lepo deklico zaljubil in ker se ni mogel od nje ločiti, je najel zanjo neko sobo, kjer jo je obiskoval. To se je zgodilo pred dvema letoma. Vzrok umoru ni znan. Schmith izjavlja, da jo je ubil, ker jo je ljubil. Bila je tako lepa in dobra, da ni mogel dopustiti, da bi živela brez njega. Skupaj živeti nista mogla, ker se on, kot duhovnik, ni mogel poročiti.

Kako se je izvršil zločin?

Schmith dela utis človeka, ki je zblaznel vsled ljubezni. Zato popisuje svoj umor. Odprl je vrata njene sobe in ji povedal, da je prišel izvršiti svojo grožnjo. Potegnil je nož in je prerezal deklici vrat. Potem je telo razrezal in je odnesel vsak del »tega lepega telesa« (kakor sam pravi) v Fort Leeffer. Ko je vrgel en del v reko, je šel po drugi kos. Pri tem je govoril: »Jaz sem kriv — moram plačati kazen. Ljubil sem jo, hotel sem jo poročiti in sem poskrbel za dovoljenje. Sam sem izvršil poroko. Jaz ne potrebujem duhovnika.«

Morilec v ječi.

Obenem z blaznostjo se kaže sumljiv posmeh, s katerim govori Schmith o umoru. Duhovnik v ječi ga je vprašal, kdo ga je privedel do umora. Odgovoril je: »Sveta Elizabeta.« — »Zakaj ste jo ubili?« — »Sveta Elizabeta je hotela žrtve, kakor Bog od Abrahama.« — »Zakaj ste jo nesli v vodo?« — »Pil sem njeno kri, ker je to imela biti krvava žrtev. Potem sem jo vrgel v vodo, ker je žrtev tudi to zahtevala.« — Iz tega se vidi, da je pil duhovnik kri svoje žrtve.

Morilec Schmith

Je doma na Bavarskem, rojen 1881. Pri otrokih je bil prav priljubljen. Postal je žrtev — poklica. Ko so ga prijeli, se je hotel umoriti. Pri njem so našli vizitke na dr. Moliera v Parizu. Tega zdravnika pa ni. Obenem s Schmithom so prijeli nekoga zdravnika Moreta. Ta je baže nad deklico izvršil nedopustno operacijo, ki pa se ni posrečila. To je na Schmitha tako uplivalo, da je izvršil grozni zločin.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

MEJA MED SRBIO IN GRČIO DOLOČENA.

Belgrad, 17. septembra. Glede meje južno od Gjevjevlja je dosežen med srbsko in grško vlado popoln sporazum. Meja gre ob vasi Šovo.

OLAJŠAVE DOLŽNIKOM.

Belgrad, 17. septembra. V zadevi moratorija so se vršila med finančnim ministrom in gospodarskim društvom posvetovanja in pogajanja v tej smeri, kako bi se olajšalo dolžnikom odplačevanje obveznosti. Moralitete so se določile.

SANDŽAŠKA ŽELEZNICA.

Belgrad, 17. septembra. Semkaj so došli nizozemski inženirji, da prično s pripravami za stavljenje sandžaške železnice, s katero se prične takoj, ko prestane kolera.

KOLERA.

Sarajevo, 17. septembra. V okraju Tuzla je nov slučaj kolere; ravno tako v Brčki in Glukovacu in Doboju.

FANTASTIČNE VESTI.

Sofija, 17. septembra. Tu se širijo vesti, da so srbske čete in oblasti zapustile mesto Bitoli in Dibro, in sicer

po dogovoru z grško vlado. Grčija bi za Bitoli in Dibro odstopila Srbiji. Kavalo in Dramo in ji tako omogočila pristop k Egejskemu morju.

Kaj je s t. zv. Novakovo milijonsko dedščino?

KAJ PRAVI GENERTLNI KONZULAT V ALGIRU?

Poročilo c. kr. generalnega konzulata v Algiru z dne 14. junija 1911. na c. kr. poslaništvo v Parizu.

Po dolgem preiskovanju je naš c. kr. gen. konzulat v stanju o milijonski dedščini Novak sledeče poročati.

Niti imenovana dedščina, niti bogataš Novak nista bila nikoli v Algiriji. Dognalo pa se je, da živi v Rownel-Souk, v departma Constantine v Algiriji posestnik, porancozen Francoz po imenu Edmond Martinengo de Novak, ki je pooblastil notarija M. Chamberta, ki je sedaj v Oranu (preje je bil v Bonu) s tem, da najde oz. izsledi njegovo dedščino. Ta Martinengo de Novak je eden iz otrok Jurja Martinengo de Novak, ki ga je bil neki trgovec z lesom in železom v Marseilu, Jurij Novak, s svojo oporoko v Marseilu dne 12. okt. 1858, postavil za glavnega dediča. Jurij Martinengo de Novak je bil baže nezakonski, pozneje legitimirani »priznani« sin imenovanega Jurja Novaka, njegova mati pa je bila neka Martinengo, sestra kompanjona Jurja Novaka, Jurij Novak, ki je zapustil dedščino, je baže sin nekega Matije Novaka, roj. l. 1792, v Ribnici, in je umrl l. 1858, v Marseilu, ter je zapustil precejšnje premoženje. Ta Jurij Novak je imel tudi eno sestro, poročeno Arko, katere potomec Franc Arko živi baže v Postojni (na Koroskem!) (Naši konzuli znajo slabo geografijo.) Ne gre pa za to dedščino, ki jo je dedič, kakor je razvidno, dobil v svoje roke, ampak za neko drugo, ki jo je baže zapustil neki nizozemski general, po imenu de Novak, ki je umrl ok. l. 1876, brez dedičev. Njegovo premoženje je baže znašalo z obrestmi 159.322.800 in nizozemska vlada je najprej to dedščino spravila, potem pa je na pritisk francoske in nemške vlade bila pripravljena prepustiti to dedščino opravičenim dedičem. Plačevanje bi se vršilo v obrokih in sicer v 10 obrokih po 16 milijonov od 1. jan. 1877, naprej. Opravičeni dedič je bil baže Jurij Martinengo de Novak, takrat 19 let star, gojenec ficeja v Marseilu.

Podatki, ki se tičejo dedščine generala de Novak, so povzeti po nekem nemškem listu z dne 29. okt. 1876, (katerega naslov pa je neznani) in pa poročilu nemškega konzula, ki je bil pred 33. leti v Marseilu. To poročilo se nahaja tudi v pismu franc. konzula v Berlinu z dne 29. sept. 1910.

Vsi podatki so tudi v aktih, v katere je dovolil našemu konzulu pogledati g. Chambert v Oranu. Vsa druga vprašanja našega c. kr. gen. konzulata o milijonski dedščini Novakovi pri uradih in privatnih osebah so imela negativen rezultat (so bila brez uspeha.)

(Op. poroč.: To poročilo je tiskano pod števil. gen. konzulata ad 80.384/6 1912 ur. 482/550. Gen. konzulat ve o tem torej le toliko, S tem pa je podana natančna sled, kje je treba iskati podatke: namreč: na Nizozemskem v drž. aktih iz l. 1876.)

Kdo je bil Marko Novak?

Časopisi in pozneje tudi uradi — so proglasili vse vesti o milijonski dedščini, kot izmišljene. Toda že v pismu notarija Chamberta čitamo, da to ni bajka. Govore pa o tem tudi krstne knjiže.

Ko se je izvedelo, da je bil ribniški Jurij Novak dedič Marka Novaka in da je pravzaprav Marko Novak bil oni, ki si je kot general pridobil ogromno milijonsko premoženje, se je začel marsikdo zanimati, od kod bi bil ta Marko Novak. In res se je našlo njegovo ime v krstni knjiži šentjernejske fars.

Odgovorni urednik Radoj Korene. Last in tisk »Učiteljske tiskarne«

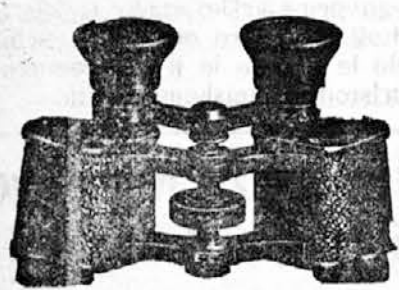
Šolske potrebščine

vseh vrst priporoča

Marija Tičar, Ljubljana

Sv. Petra c. 26 nasproti

„Zlate kaulie“.

K. JURMAN OPTIK IN ŠPECIALIST Šelenburgova ulica

Optični zavod z električnim obratom. — Aparati, poljska kukala, daljnogledi.
Za prvovrstno tehniko se jamči. — Popravila se izvršujejo v lastni delavnici.

Mali oglasi.

Dva lepa štiri mesece stara bernhardinca se proda. Tržaška cesta št. 19 (nasproti tobačne tovarne). 877—2

KORRESPONDENCA.

Gospica z dežele želi korespondirati s finim inteligentnim gospodom radi zabave! Šifra: »Danica«. »Prva anonimna pisarna«. 331—2

V hotelu »Tivoli« se odda nekaj **lepih mesečnih sob** po zmerni ceni.

Mlad, lep, akademično naobražen gospod z resnimi nameni, želi

korespondirati

z mlado, lepo in naobraženo gospodično. Premoženje le postranska stvar. Prosi se, a ne zahteva, slike. Šifra: »Resna ponudba«, »I. anonimna pis.«

Učitelj,

nekdanji učenec prof. Umlaufa na Dunaju poučuje igranje na citre. Pri pridni vaji gotov uspeh. Več se poizve v Ljubljani

Cojzova cesta 9, pritličje desno.

Sprejme se v trajno delo dva dobra

čevljarstva pomočnika in enega učenca.

Alojzij Fabian,

čevljarstvo mojster, Črnomelj (Belokrajina).

Šolske knjige

za vse srednje, meščanske in ljudske šole v najnovejših odobrenih izdajah ter vse šolske potrebščine v najboljši kakovosti priporoča po zmerni ceni

L. Schwentner knjigotržec

v Ljubljani, Prešernova ul. 3. Poslojpe »Mestne hranilnice«.

Učenke

se sprejemajo v privatni pouk za vsa modistovska dela. — Poučujem v skupnih posameznih in večernih tečajih.

Od visoke c. kr. drž. vlade konces.

učni zavod za vsa modistovska dela.

Al. Vivod-Mozetič

Ljubljana, Pred škofijo 21, II. nadstr. Prosim zahtevajte prospekte.

Mesečna soba

lepo meblirana, s prostim vhodom in balkonom se odda stalnemu gospodu takoj ali s 1. oktobrom, Fran Josipa cesta št. 16, IV. nadstr., vrata št. 9.

Tovarna planinov
Anton Pečar, Trst
ulica Farneto št. 42.

izdeluje po naročilu planine, ki so po svoji konstrukciji, dobrem materialu in najnovejšem lastnolizumljenem modelu dosegli vsepovsod najboljše sloves. Priporočam se slav. učitelstvu, pred. duhovščini I. dr. veleuglednim krogom za naročila, kakor tudi vsako uglasjevanje in popravljanje glasbenih instrumentov.

Modistinja

MINKA HORVAT

Ljubljana, Stari trg št. 21.

Priporoča svojo veliko zalogo damskih in otroških klobukov, športnih čepic in vseh potrebščin za modistke.

Popravila se točno in najcenejše izvrše.

Na vse prijatelje

dobre kave!

Ste pokusili kavo z kavinim pridatkom : Frank? Dobite na mizo čvrstejši ter barvovitejši zvrtet. — : Frank: iz zagrebske tovarne je le pravi z kavinim mlinčkom.

emp 100/25.648

Št. 69/o. n. š.

Razglas.

Na obrtno-nadaljevalnih šolah v Ljubljani in sicer: na strokovnih nadaljevalnicah za mehansko-tehniške obrti, za umetne in oblačilne obrti, ter na splošni obrtni nadaljevalnici se prične šolsko leto 1913/14.

v četrtek dne 3. oktobra 1913.

Vpisavalo se bode:

- za strokovno nadaljevalnico mehansko-tehniških obrti v vodstveni pisarni I. mestne deške ljudske šole v Komenskega ulici;
- za strokovno nadaljevalnico stavbnih obrti v vodstveni pisarni II. mestne deške šole na Cojzovi cesti;
- za moški oddelke strokovne nadaljevalnice umetnih in oblačilnih obrti v vodstveni pisarni IV. mestne deške šole Na prulah;
- za ženski oddelke strokovne nadaljevalnice umetnih in oblačilnih obrti v vodstveni pisarni mestne nemške deške ljudske šole na Erjavčevi cesti št. 21 (pritličje);
- za splošno obrtno nadaljevalnico v vodstveni pisarni III. mestne deške ljudske šole na Erjavčevi cesti št. 21 (II. nadstropje); **povsod v petek in soboto, dne 26. in 27. septembra 1913 od šestih do sedmih zvečer in pa v nedeljo, dne 28. septembra od devetih do dvanajstih dopoldne.**

Sprejemali se bodo vajenci in vajeke. Vajenci in vajeke, ki vstopijo v šolo na novo, se morajo pri vpisu izkazati z odpustnicami ljudske šole; vajenci in vajeke, ki so obitno šolo že pohajali (e), pa s svojim zadnjim izpričevalom.

V smislu določil obrtnega reda z dne 23. februarja 1907 je vsak (a) delodajalec (delodajalka) zavezan (a), da vpiše svojega (svojo) vajenca (vajenko) v obrtno nadaljevalno šolo. Če bi tega ne storil (a), bi se z njim (njo) postopalo kazensko, kot določa to zakon.

Šolski odbor za obrtne nadaljevalne šole
v Ljubljani, dne 14. septembra 1913.

Del. glavnica:

8,000.000 K. Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Rez. fond nad
K 1,000.000.

Stritarjeva ulica št. 2, (lastna hiša)

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4³/₄ %

Poslovalnica »Prve ces. kr. avstrijske državne razredne loterije«.

Oglejte si

pred nakupom izgotovljene obleke, sukna in pelerine za odraslo in
:: šolsko mladino ::
v trgovini

„Pri Škofu“

Ljubljana, Pred škofijo št. 3 — zraven škofije — nasproti gostilne »Pri Sokolu«.

Od srede 17. t. m. naprej odprto vsak dan od 4. pop. do 10. zv.

Arena „Narodnega doma“

Prvikrat v Evropi!

Prvikrat v Evropi!

Misteriozna Afrika

bstoječa iz 100 divjih bojevnikov, plesalcev, plesalk, godev rokodelcev, borilcev, plesalcev z meči itd., kakor tudi predvajanje izvirnega

orientalskega harema s poglavarjem favoritom,

trebušno plesalko Rebio, Bent Mohamedom, Ben Amerjem, plesalkami narodnih plesov Azizza, Ben Mohamedom, Kadifo, Fekirjem, Hadjo Fatma; Aby Sennem, in za postrežbo določenimi zamorkami ter evnuhom Mohamedom Ben Dida.

Vstopnina: Odrasli 50 v. Otroci 10 v.

Ravnateljstvo: Leon Czutzka.

Za jesensko in zimsko sezijo sem
!! robil nad 30.000 komadov !!

blaga najnovejše mode in sicer:

nad 5000 oblek za dečke in gospode po K 8— 10— 15— in naprej

» 2000 raglanov ali površnikov za dečke in gospode po K 10— 15— 20— „ „

» 2000 otroških kostumov „ „ 3— 4— 5— „ „

» 2000 štofastih hlač in modnih telovnikov „ „ 4— 5— 6— „ „

» 1000 klobukov za dečke in gosp. „ „ 2— 3— 4— „ „

» 3000 pelerin nepremočljive najboljše kvalitete po K 5— 6— 8— 10— „ „

nad 15.000 damske konfekcije kostumov, paletov, kril in bluz za dame in deklice najnovejšega kroja po

priznane nizkih cenah!

Dalje se dobijo tudi pristni pariški modeli.

Postrežba točna in solidna.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Peter Kozina & Ko.

Tovarna čevljev v Tržiču

(Gorenjsko)

(najmodernejšje podjetje monarhije)

Varstvena znamka.

je otvoril meseca septembra lastno prodajalno

LJUBLJANA

na drobno **Breg 20** na debelo

v Cojzovi hiši.